

EL FOC I EL MEDI

PRESENTACIÓ,

A CÀRREC DE

JOSEP ENRIC LLEBOT,

MEMBRE DE LA SECCIÓ

DE CIÈNCIES I TECNOLOGIA

Malgrat la modernitat del segle XXI, la nostra vida encara depèn dels quatre elements fonamentals —l'aigua, l'aire, la terra i el foc— que fa força més de dos mil·lennis alguns pensadors grecs, amb un cert esperit cosmològic, varen formular. Per tal d'aportar una reflexió sobre els quatre elements fonamentals, l'Institut d'Estudis Catalans va prendre la iniciativa d'organitzar quatre cicles de conferències amb la pretensió d'analitzar la relació de cadascun dels quatre elements amb el medi i, en definitiva, amb la societat. El primer cicle tingué lloc l'any 2001 i s'hi parlà de l'aigua i el medi. Un any més tard se celebrà el segon cicle amb el nom de «La terra i el medi» i, l'any 2004, durant la tercera edició del cicle de conferències es tractà del foc i el medi. Resta encara pendent el darrer i últim cicle de conferències, que tractarà de l'aire i el medi. En tots els casos s'ha comptat amb la col·laboració i la participació de les societats filials de l'Institut, ja que sempre s'ha pretès presentar visions obertes i amb diferents perspectives dels quatre elements aprofitant la gran diversitat d'enfocaments i d'expertesa que tenen aquestes societats científiques. També s'ha comptat amb la col·laboració i el patrocini de l'Obra Social Caixa de Sabadell, que, com en molts altres temes, ha estat sensible a aquesta temàtica.

L'interès de cadascun dels cicles ha propiciat la publicació dels escrits presentats pels conferencians. En aquesta publicació trobarem reproduïts els escrits que han lliurat els autors de les presentacions corresponents al cicle «El foc i el medi». És especialment colpidor veure en un únic document com, durant el cicle, s'han abordat punts de vista tan diferents sobre aquest tema: el foc com a font d'energia; el foc com a font de vida i, també, causa d'accidents i de mort de les persones i de destrucció del medi natural; el foc com a font d'inspiració i de reflexió literària; el foc com a productor de llum que modula la vida diària medieval; el foc com a font de pensament; el foc com a element que determina l'es-

tractura d'un territori; l'aprofitament i l'emmagatzematge del foc, o la disponibilitat del foc i de l'energia com a factors clau per entendre una part de la història. El lector trobarà tot això en aquest volum tractat de manera rigorosa i breu, donant-nos un tast d'una aproximació multidisciplinària al tema del foc i la seva relació amb el medi a partir de les ciències humanes, les ciències socials, les ciències naturals i la tecnologia.